

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2023-06-15

Diarienummer:
ALN-2023-00361

Handläggare:
Magnus Bergman-Kyllönen, Johan Eikman

Seniorrestauranger i Uppsala

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** höja priset för en lunch till 70 kronor från och med 1 oktober 2023 för personer som fyllt 65,
2. **att** om nämnden inte fattar beslut om annan prisjustering räknas priset för en seniorlunch årligen upp med prisbasbeloppet,
3. **att** avveckla Årstagårdens seniorrestaurang,
4. **att** avveckla Ramunds seniorrestaurang,
5. **att** införa helgstängt på alla seniorrestauranger utom Senioren,
6. **att** öppna en ny seniorrestaurang på Linné vårdboende, samt
7. **att** beslut 3–6 verkställs den 1 januari 2024.

Ärendet

Äldrenämnden upprätthåller sju seniorrestauranger tillsammans med gemensam service. Driften sker av avdelning måltidsservice, som är kommunens interna leverantör av måltider. Måltidsservice lagar bland annat mat till förskolor, skolor och boenden för äldre i Uppsala kommun.

För flera seniorrestauranger konstateras en rad utmaningar: besöksunderlaget är lågt, det är svårt för restaurangerna att nå rätt målgrupp och lokalerna bedöms som undermåliga. Verksamheterna visar även ekonomiskt underskott. Utifrån detta föreslår förvaltningen att två restauranger avvecklas helt. Vidare föreslår förvaltningen för att helgstängt införs på alla restauranger förutom Senioren, samt att det subventionerade priset höjs till 70 kronor per lunch.

Förvaltningen föreslår även att det öppnas en seniorrestaurang vid Linnés äldreboende, där det redan finns medarbetare på plats och en outnyttjad yta.

Beredning

Ärendet har beretts av vård- och omsorgsförvaltningens avdelning för systemledning i samverkan med gemensam service samt ekonomistab från kommunledningskontoret.

Föredragning

För närvarande driver kommunen sju seniorrestauranger. Dessa är Restaurang Leopold, Restaurang Senioren, Restaurang Porfyren, Seniorrestaurangen i Bildning- och kulturcentrum, Årstagårdens restaurang och Ramunds seniorrestaurang (se bilaga 1 för karta).

Restaurangerna drivs av gemensam service inom Uppsala kommun, avdelning måltidsservice, på uppdrag av äldrenämnden. Restaurangerna är öppna för alla, men äldrenämndens subvention vänder sig till personer som fyllt 65 år. Hösten 2019 beslutade nämnden om höjt lunchpris på seniorrestauranger från 50 till 60 kronor per lunch. Innan 2019 hade lunchpriset höjts senast år 2016, då från 42 till 50 kr per lunch. En lunch kostar i dag för 60 kronor för seniorer, medan övriga gäster betalar 105 kronor. I dagens lunch ingår sallad, bröd och kaffe. På torsdagar och söndagar ingår även dessert.

På alla utom två restauranger serveras lunch alla dagar i veckan. Restaurang Bernadotte och restaurangen som ligger i Bildnings- och kulturcenter har stängt på helgerna.

Seniorrestaurangerna stängde under coronapandemin och antalet ätande har inte fullt ut återhämtat sig efter det. Under 2022 hade de sju restaurangerna ett snitt på totalt 300 ätande på vardagar och 291 på helgdagar. Restaurang Senioren har en majoritet av dessa besökare, 130 ätande per vardag och 147 på helgdag. Lägst antal ätande hade Årstagårdens restaurang med 18 ätande på vardagar och 16 per helgdag (se bilaga 2).

Seniorrestaurangerna bedrivs i lokaler som tillhandahålls av äldrenämnden. De är ofta en del av ett större inhyrningskontrakt med andra verksamheter och gemensamhetsytor. Till exempel Restaurang Leopold i Nyby som delar lokal med Träffpunkt Nyby, hemtjänsten och det finns seniorbostäder i anslutning. Det finns även fristående hyreskontrakt, som till exempel Restaurang Senioren. För närvarande är några av lokalerna i undermåligt skick. Både Årstagårdens restaurang och Ramunds seniorrestaurang skulle behövs rustas för fortsatt drift av restaurangverksamhet.

Den uppskattade självkostnaden per portion är 95–120 kr/lunch (exklusive lokal- och fastighetskostnad). Äldrenämndens kostnader för subventionering av luncher regleras genom en avtalsavtalning till måltidsservice. För 2023 innebär detta en kostnad på cirka 4 miljoner kronor.

Under 2021 genomfördes ett pilotprojekt för att pröva seniorluncher på skolor. Vid utvärderingen beskrev pensionärerna att de tyckte det var roligt att få komma och äta på skolorna. De tyckte maten var god och de beskrev också att det var roligt att träffa elever och sitta och äta lunch i ett sammanhang där det fanns många personer. I januari 2022 fattade äldrenämnden och utbildningsnämnden gemensamt beslut om att tillsammans med Måltidsservice breddinföra seniorluncher på skolor. Även fortsättningsvis skulle respektive skola själva ha möjlighet att bestämma om införandet av seniorluncher på sin skola och i så fall under vilka förutsättningar det kan ske. Hänsyn måste tas till lokalernas utformning och tillgänglighet, till möjligheten att ta emot seniorer i förhållande till plats i matsalen och till möjligheten att tillaga fler luncher än beräknat utifrån antal elever. För närvarande erbjuds seniorlunch på 22 skolor (se bilaga 1 för karta).

Bedömningen är att den totala subventioneringen för seniorrestauranger når relativt få av de äldre som den är avsedd att nå. Förvaltningen bedömer att det finns andra insatser som i större utsträckning når den målgrupp som seniorrestaurangerna avser att nå för att motverka ofrivillig ensamhet.

Utifrån den låga efterfrågan och de undermåliga lokalerna, samtidigt som det erbjuds andra alternativ i form av seniorluncher i skolor, föreslår förvaltningen att Årstagårdens restaurang och Ramunds seniorrestaurang ska avvecklas. Förvaltningen ska samtidigt arbeta för att ta fram förslag på andra lösningar för lokalerna.

Samtidigt finns en outnyttjad restaurangyta vid Linnés äldreboende i Sävja. Att öppna upp en seniorrestaurang där medför inga extra driftskostnader då måltidsservice redan har personal på plats. Förvaltningen föreslår därmed att en seniorrestaurang öppnas i de lokalerna.

Ytterligare åtgärder som föreslås för att minska nämndens kostnader för subventionering av seniorrestauranger är en höjning av lunchpriset till 70 kronor från och med den 1 oktober 2023. I förslaget ingår även att införa helgstängt på kvarvarande seniorrestauranger förutom Senioren.

Ekonomiska konsekvenser

En föreslagen höjning av lunchpriset med 10 kr från 1 oktober 2023 bedöms generera en högre intäkt om cirka 0,25 miljoner kronor sammanlagt för årets sista månader.

Att avveckla seniorrestaurangerna Årsta och Ramund innebär en kostnadsbesparing på omkring 2 miljoner kronor år 2024. Den nya seniorrestaurangen på Linné vårdboende bedöms inte innebära någon ökad kostnad då det redan bedrivs matlagning på boendet. Vidare förväntas den ekonomiska effekten av att införa helgstängt på kvarvarande restauranger, förutom Senioren, bli en kostnadsbesparing om cirka 0,5 miljoner kronor 2024. Det höjda lunchpriset förväntas 2024 ge en högre intäkt om cirka 0,7 miljoner kronor, givet de antal luncher som serveras idag och förslaget att införa helgstängt.

Sammantaget bedöms de ekonomiska konsekvenserna av föreslagna åtgärder från 1 oktober 2023 och framåt bli en resultatförbättring om cirka 3,2 miljoner kronor för äldrenämnden.

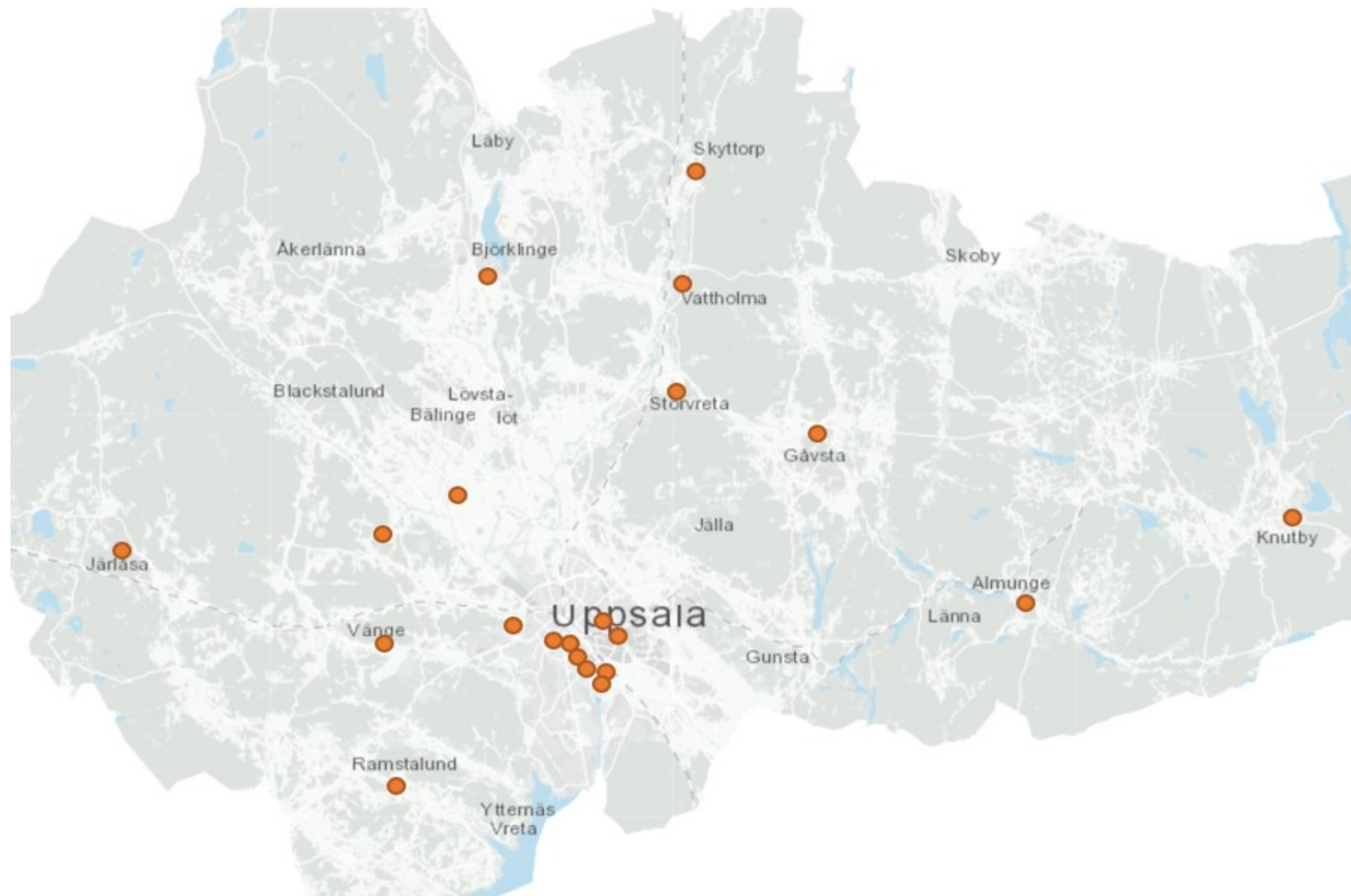
Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad den 15 juni 2023
- Bilaga 1, karta över seniorluncher i skolor och seniorrestauranger
- Bilaga 2, besöksstatistik från restaurangerna 2022

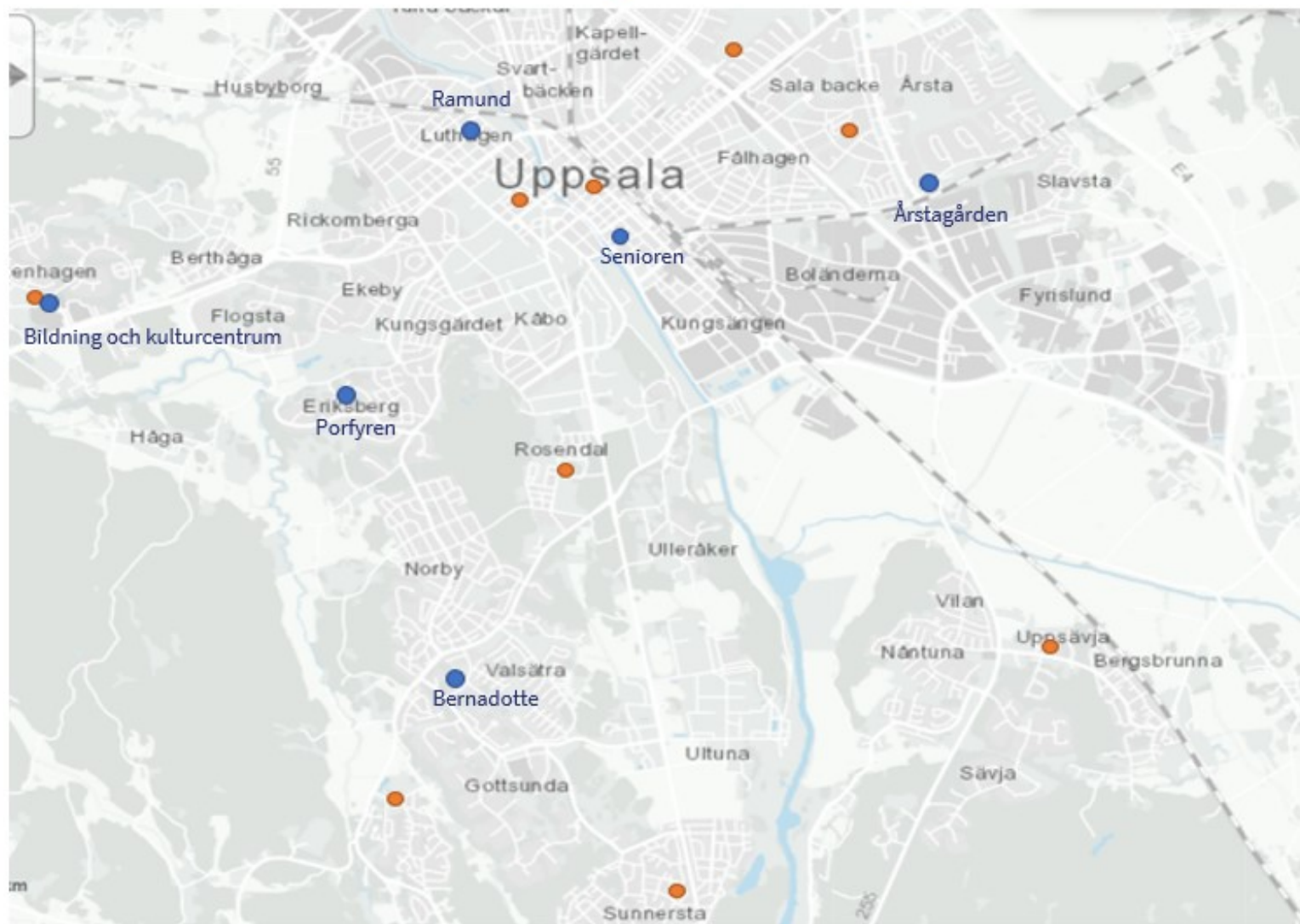
Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Bilaga 1, karta över seniorluncher i skolor och seniorrestauranger

● Gamla Uppsala, Restaurang Leopold

● Seniorlunch skola

● Seniorrestaurang

Bilaga 2, besöksstatistik från restaurangerna 2022

Belopp i tkr	Antal ätande per vardag	Antal ätande per helgdag	Total personakostnad per år (tkr)
Leopold (Nyby)	50	51	2 085
Porfyren	33	37	677
Ramund	39	40	1 130
Senioren	130	147	3 230
Årsta	18	16	731
Bernadotte	30	Stängt	
TOTALT	300	291	7 853